

SCI-CONF.COM.UA

**SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS
OF CONTEMPORARY SOCIETY**

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
SEPTEMBER 12-14, 2024**

**LONDON
2024**

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF CONTEMPORARY SOCIETY

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

12-14 September 2024

London, United Kingdom

2024

37. *Друца Т. М., Гречаник Н. І.* 225
КАДРОВА ПОЛІТИКА В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ
38. *Калініна Т. С., Бортник Є. М.* 234
ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ РОЗВИТКУ СПРИЙНЯТТЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУ
39. *Кулієва Э.* 239
РОЛЬ ВУЗОВСКОЙ СРЕДЫ В АКТИВИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА
40. *Лук'янова О. С.* 244
ОСВІТНЯ СИСТЕМА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ (ШОТЛАНДІЇ) – ПОЧАТКОВА ШКОЛА: КОРИСНИЙ ДОСВІД
41. *Пехарєва А. С., Чиж Т. А.* 253
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

42. *Астремська І. В., Ліновецька К. І.* 261
ВПЛИВ РІВНЯ ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ
43. *Касумова Гюльтякин* 271
ОСНОВНЫЕ СТРАТЕГИИ И ПРИНЦИПЫ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
44. *Марчук Н. Л., Можаровська Т. В.* 277
ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ВПО ПІД ЧАС ВІЙНИ
45. *Османова Т. О., Макаренко Н. М.* 284
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ

POLITICAL SCIENCES

46. *Dubnevych Yu. V., Chechel V. M.* 293
PROBLEMS AND PROSPECTS OF IMPLEMENTATION OF DIGITALIZATION IN TERRITORIAL COMMUNITIES
47. *Рзаева С.* 299
ПОЛИТИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ФЕНОМЕНА СЕПАРАТИЗМА

PHILOLOGICAL SCIENCES

48. *Бондарєва А. О.* 306
ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ТЕХНІЧНИХ І ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ АЕРОКОСМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ
49. *Єфименко Т. М.* 310
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Пехарєва Альона Станіславівна

к.психол.н., доцент завідувач кафедри
спеціальної педагогіки і
психології та інклюзивної освіти,

Чиж Тая Андріївна

Студентка

КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР
м. Харків, Україна

Анотація: У роботі досліджується широкий спектр сучасних інноваційних технологій, які можуть значно покращити освітній процес для дітей з різними порушеннями. Основна увага приділяється таким технологіям, як допоміжні засоби навчання, спеціалізоване програмне забезпечення, інтернет-ресурси та освітні платформи, а також мультимедійні технології. У статті підкреслюється, що використання цих інструментів дозволяє індивідуалізувати навчання, забезпечуючи кожному учню доступ до необхідної інформації та ресурсів відповідно до його потреб. Крім того, інноваційні технології сприяють розвитку соціальних навичок, самостійності, а також роблять навчальний процес більш доступним для дітей з фізичними та когнітивними порушеннями. Автори статті наголошують на величезному потенціалі таких технологій у створенні інклюзивного освітнього середовища, де кожна дитина має можливість досягти успіху.

Ключові слова: інноваційні технології, навчання, освіта, діти з особливими освітніми потребами, асистивні технології.

Традиційні методи навчання часто не відповідають вимогам сучасного світу, особливо коли йдеться про дітей з особливими освітніми потребами. Сучасні реалії вимагають адаптації підходів до навчання, щоб врахувати

різноманітність здібностей та потреб учнів. З цією метою інноваційні технології стають не просто корисним, а критично необхідним інструментом для створення інклюзивного та ефективного освітнього середовища.

Інноваційні технології стають все більш важливими у сучасній освіті, особливо коли йдеться про навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Вони відкривають нові можливості для індивідуалізації навчального процесу, підвищують його ефективність та роблять освітнє середовище більш інклюзивним.

Питання інтеграції інноваційних технологій у сучасні школи було предметом досліджень багатьох українських науковців. Значний вклад у цю сферу зробили такі дослідники, як І. Бех, М. Бургін, Л. Ващенко, Л. Даниленко, І. Дичківська, В. Журавльов, О. Козлова, А. Ніколс, В. Партола, М. Поташник, та інші. Їхні роботи охоплюють різні аспекти впровадження технологій у навчальний процес, підкреслюючи важливість оновлення освітніх методик та адаптації навчання до сучасних вимог суспільства. Ці науковці не лише досліджували теоретичні підходи, але й пропонували практичні рішення, які сприяють покращенню якості освіти та створенню сприятливих умов для розвитку учнів у цифровому середовищі.

У розрізі використання інноваційних технологій у навчанні дітей з ООП важливими видаються роботи сучасних науковців: Хом'як О., Веремчук А., Стасюк Л., Смолянюк Н., Куренкова А., Нагорна О., Чеботарьова О., та інші.

Інноваційні технології охоплюють широкий спектр інструментів, включаючи цифрові пристрої, програмне забезпечення, інтернет-ресурси та адаптивні пристосування. Вони можуть бути застосовані для полегшення навчання дітей з різними видами інвалідності, такими як фізичні, сенсорні, когнітивні та емоційні порушення. Асистивні технології, такі як спеціалізоване програмне забезпечення, мобільні додатки, адаптивні пристрої та інтерактивні мультимедійні платформи, дозволяють дітям з різними порушеннями не лише долучитися до навчального процесу, але й повною мірою розкрити свій потенціал. Ці інструменти сприяють індивідуалізації навчання, забезпечуючи

кожному учню можливість вчитися у власному темпі та на власному рівні складності [1].

Інноваційні технології у спеціальній педагогіці можна розділити на кілька основних категорій:

1. **Допоміжні технології:** ці технології використовуються для підтримки або поліпшення функціональних можливостей дітей з ООП. До них відносяться пристрої для альтернативної комунікації (наприклад, мовні синтезатори або планшети з адаптивним інтерфейсом) [2].

2. **Програмне забезпечення для навчання:** спеціальні програми, створені для підтримки розвитку основних навичок, таких як читання, письмо, математика та соціальна взаємодія [3].

3. **Інтернет-ресурси та платформи:** використання цифрових ресурсів для дистанційного навчання, включаючи відео-уроки, інтерактивні ігри та віртуальні симулятори [4].

4. **Віртуальна та доповнена реальність:** ці технології дозволяють створювати нові способи взаємодії з навчальним матеріалом, зокрема через імітацію реальних ситуацій та розвиток практичних навичок [5].

Крім застосування технічних засобів, надзвичайно важливим є вдосконалення педагогічних підходів, які сприятимуть розвитку у дітей критичного мислення, креативності та соціальних навичок. Інноваційні методи, такі як гейміфікація, проєктне навчання та використання технологій доповненої і віртуальної реальності, дозволяють зробити освітній процес більш захоплюючим, інтерактивним і доступним для всіх учнів. Вони не лише полегшують засвоєння знань, але й допомагають дітям розвивати навички, які знадобляться їм у реальному житті, включаючи вміння співпрацювати, вирішувати проблеми та адаптуватися до швидких змін. Таким чином, поєднання новітніх технологій з інноваційними педагогічними підходами є ключовим фактором у створенні ефективного і сучасного освітнього середовища.

Спеціальні педагоги відіграють ключову роль у процесі впровадження

інноваційних технологій у навчання дітей з ООП. Основні завдання педагогів полягають у тому, щоб:

- Вибрати відповідні технологічні рішення для кожної дитини з урахуванням її індивідуальних потреб.
- Забезпечити адаптацію навчальних матеріалів та методів навчання за допомогою технологій.
- Навчити дітей користуватися новими пристроями та програмами.
- Контролювати процес навчання і коригувати використання технологій у разі необхідності [6].

Інноваційні технології допомагають зробити навчання більш доступним та індивідуалізованим. Наприклад, для дітей з порушеннями слуху можуть бути застосовані відеоуроки з жестовою мовою або субтитрами. Діти з розладами аутичного спектру можуть отримати доступ до спеціально розроблених програм, що допомагають у розвитку соціальних навичок. Для учнів з порушеннями зору можуть бути створені аудіокниги або спеціальні пристрої для читання шрифтом Брайля.

Одним із найважливіших аспектів інноваційних технологій є можливість індивідуалізації навчання. Діти з ООП мають різні фізичні, когнітивні або сенсорні особливості, тому універсальні підходи не завжди є ефективними. Завдяки технологіям, учителі можуть адаптувати навчальний матеріал до конкретних потреб учня, враховуючи його здібності та темп засвоєння. Наприклад, програмне забезпечення з функцією налаштування складності завдань допомагає створити умови для поетапного навчання, що знижує рівень стресу та підвищує впевненість дитини у власних силах. Для багатьох дітей з особливими потребами доступ до навчальних матеріалів є проблемою. Діти з порушеннями зору можуть мати труднощі зі звичайними підручниками, а діти з порушеннями слуху — з аудіоматеріалами. Використання цифрових платформ та електронних підручників дозволяє легко адаптувати навчальні ресурси: збільшити шрифт, додати аудіоописи або субтитри. Інтерактивні програми, які об'єднують текст, зображення та відео, забезпечують різноманітні способи

подачі інформації, що полегшує її сприйняття та засвоєння.

Асистивні технології є ключовими у навчанні дітей з порушеннями фізичного розвитку. Вони включають широкий спектр пристроїв, які допомагають дітям отримувати знання та навички, долаючи фізичні бар'єри. Наприклад, програми для перетворення тексту на мову дозволяють дітям, які не можуть говорити, взаємодіяти з учителем і однокласниками. Сенсорні екрани та спеціальні клавіатури дозволяють дітям з обмеженою моторикою працювати з комп'ютером або планшетом. Також існують пристрої для альтернативного управління, наприклад, через рух очей або голови, що дає змогу дітям з важкими порушеннями моторики брати активну участь у навчальному процесі [7].

Мультимедійні технології відіграють важливу роль у навчанні дітей з когнітивними порушеннями. Використання аудіо, відео та інтерактивних елементів у процесі навчання дозволяє зробити матеріал більш доступним та цікавим для дитини. Наприклад, діти з аутизмом часто краще сприймають візуальну інформацію, тому інтерактивні візуальні програми можуть допомогти їм зрозуміти складні концепції. Такі програми, як інтерактивні книги, мультфільми чи освітні ігри, не лише підвищують інтерес до навчання, а й сприяють розвитку критичного мислення та вирішення проблем [8].

Інноваційні технології також сприяють соціальній інтеграції дітей з особливими потребами. Онлайн-платформи дозволяють їм спілкуватися з однолітками, брати участь у групових проєктах, що значно покращує їх соціальні навички та самопочуття. Окрім цього, технології дистанційного навчання є особливо корисними для дітей з обмеженою мобільністю, які не завжди можуть відвідувати школу. Віртуальні класи, відеоуроки та онлайн-курси надають їм можливість отримувати освіту, не виходячи з дому, при цьому зберігаючи зв'язок з учителем та іншими учнями.

Штучний інтелект (ШІ) та адаптивні системи навчання стають невід'ємною частиною освіти дітей з ООП. Завдяки аналізу поведінкових і когнітивних даних учнів, системи на основі ШІ можуть прогнозувати труднощі

у навчанні та своєчасно пропонувати коригувальні дії. Адаптивні системи навчання автоматично налаштовують матеріали, завдання та тестові запитання відповідно до прогресу учня, що дозволяє ефективно усувати прогалини в знаннях і підвищувати рівень успішності [9].

Незважаючи на численні переваги, впровадження інноваційних технологій у навчання дітей з ООП стикається з певними викликами. Перш за все, це питання доступності технологій, адже не всі навчальні заклади мають фінансову можливість для впровадження сучасного обладнання та програмного забезпечення. Також існує проблема підготовки педагогів, які повинні вміти ефективно використовувати ці технології у навчальному процесі. Водночас розвиток технологій та їхня інтеграція у освітню систему мають величезний потенціал для поліпшення якості освіти та створення інклюзивного навчального середовища [10].

Узагальнюючи, можна зазначити, що інноваційні технології мають величезний потенціал для поліпшення освіти дітей з особливими освітніми потребами. Вони забезпечують індивідуалізацію навчального процесу, розширюють доступ до інформації та ресурсів, сприяють розвитку соціальних навичок і самостійності, а також полегшують участь у навчанні дітей з фізичними та когнітивними порушеннями. Спеціальні педагоги, у свою чергу, виступають як ключові посередники між технологіями та учнями, забезпечуючи ефективну інтеграцію цих інструментів у навчальний процес. Однак для досягнення максимальних результатів необхідно забезпечити належну підтримку педагогів, доступ до необхідних ресурсів і подолання фінансових та інституційних бар'єрів. Незважаючи на виклики, пов'язані з упровадженням технологій, їх роль у створенні інклюзивного освітнього середовища є незаперечною.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Радіонова Н. Й. Значення сучасних інформаційних технологій в

освітньому процесі. *Освіта: соціальні аспекти в контексті економічного розвитку України* : колективна монографія. Київ : Університет економіки та права "КРОК", 2014. С. 65-78.

2. ЗАВІТРЕНКО Д. Ж., РАЦУЛ А.Б. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 2021, 196: 101-105.

3. Шпетна О. В. Використання спеціального програмного забезпечення у навчальному процесі з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах дистанційної освіти: досвід музичних навчальних закладів України. *Академічні візії*, 2023, 19.

4. Чеботарьова О. В. Освітні онлайн ресурси та засоби дистанційного навчання дітей з ООП в умовах кризових викликів. *Теорія і практика спеціальної педагогіки та психології*: Збірник наукових праць: Вип. 11 За ред. О.В. Чеботарьової, І.В. Гладченко. Київ, 2023. С. 62-70.

5. Тарасенко Л. В. Використання інформаційних технологій у спеціальній освіті. Київ. 2012, 45-53 с.

6. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. Київ: Вид. центр НЛУ. 2009. 380 с.

7. Чупахіна С. Застосування інформаційних технологій у корекційно-розвитковій роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями: зарубіжний досвід: наук. ж. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. № 1 (95). 39–49 с.

8. СТАСЮК Л. П.; ПЕТРУШКО Ю. В. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СУЧАСНИЙ ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВОГО ОРІЄНТУВАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ. *Рекомендовано до друку Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 5 від 28.04. 2021 р.)*, 179 с.

9. Диха М. В. Роль інформаційних технологій у системі освіти під

призмою сучасних реалій. *Вісник Хмельницького національного університету*. Хмельницький. 2011. № 2, Т. 3.

10. Нестерчук Т.М. Переваги та недоліки використання інформаційно-комунікаційних технологій: Всеосвіта. 2019. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/perevagi-ta-nedoliki-vikoristanna-informacijno-komunikacijnih-tehnologij-114482.html>